

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA

Katedra obchodu a financí

Bakalářská práce

PRINCIPY ROVNÉ DANĚ

Vypracoval: David Valeš

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Marta Šulcová-Seidlová

© 2010 ČZU v Praze

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Principy rovné daně" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30. března

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval své vedoucí bakalářské práce Ing. Martě Šulcové-Seidlové za čas, který mi věnovala, cenné rady a připomínky při vypracování bakalářské práce.

PRINCIPY ROVNÉ DANĚ

PRINCIPLES OF STRAIGHT TAXATION

Souhrn

Práce je zaměřena na problematiku zdaňování příjmů fyzických osob v období před zavedením rovné daně a její vývoj po daňové reformě. V úvodu je popsán hlavní princip daňového systému v těchto obdobích. Na modelových příkladech jsou demonstrovány principy zdaňování a jiné úpravy týkající se výpočtu příjmu fyzických osob. Následně jsou vypočítány dopady změn v daňovém systému a jejich vliv na poplatníky z modelových příkladů. Na výsledky, které práce přináší, je použita vědecky obecná metoda srovnávání. Nejprve absolutně, poté i relativně. Toto srovnání nám poslouží jako podklad pro zmapování podstatných změn v čistých příjmech poplatníků. Z těchto výsledků můžeme posoudit, co za konkrétními změnami stojí.

Klíčová slova:

rovná daň, sazba daně, progresivní zdanění, základ daně, sleva na dani, daňový bonus, daň z příjmu fyzických osob, čistý příjem, daňový systém

Summary

The work is focused on the issue of taxation of personal incomes in the period before the introduction of flat tax and its development after the tax reform. The introduction describes the main principle of the tax system in these periods. The principles of taxation and other rules relating to the calculation of personal income are applied on model examples. Finally, the impacts of the tax system changes for taxpayers are calculated by model examples. The results of this work involves the use of the scientific method of general comparison. First absolutely, then even relatively. This comparison will serve us as a basis for mapping out the significant changes in the taxpayers' net incomes. These results are able to determine what the specific change actually is.

Keywords:

flat tax, tax rate, progressive taxation, the tax base, tax sale, tax bonus, tax of personal income, flat income, tax system

Obsah

1. Úvod	5
2.1 Cíl práce	6
2.2 Metodika práce	6
3. Literární rešerše	6
3.1 Daňový subjekt	6
3.1.1 Poplatník	6
3.1.2 Plátce	7
3.2 Předmět daně	7
3.2.1 Příjmy osvobozené od daně	7
3.4 Základ daně	8
3.5 Sazba daně	8
3.5.1 Lineární sazba daně	9
3.5.2 Progresivní sazba daně	9
4. Úprava základu daně	9
4.1 Nezdaniitelné části základu daně a odčitatelné položky v roce 2007	12
4.2 Nezdaniitelné části základu daně a odčitatelné položky v roce 2008	12
4.3 Nezdaniitelné části základu daně a odčitatelné položky v roce 2009	13
4.4 Slevy a daňová zvýhodnění	13
4.4.1 Slevy na dani v roce 2007	13
4.5.2 Slevy na dani v roce 2008	13
4.5.3 Slevy na dani v roce 2009	14
4.5.4 Daňové zvýhodnění v roce 2007	14
4.5.5 Daňové zvýhodnění v roce 2008	15
4.5.6 Daňové zvýhodnění v roce 2009	15
4.6 Společné zdanění manželů	15
4.6.1 Princip společného zdanění manželů	15
4.7 Minimální základ daně	16
4.8 Rovná daň z příjmu	17
4.9 Paušální výdaje	17
5. Porovnání daňového zatížení let 2007, 2008, 2009	18
5.1 Modelový příklad 1	18
5.2 Modelový příklad 2	25
4.3. Modelový příklad 3	39
6. Diskuze	45
7. Závěr	49
Seznam literatury	51
Seznam tabulek	53
Seznam grafů	55
Seznam obrázků	55
Seznam zkratk	55

1. Úvod

Daně provázejí každého z nás celý život. To je věta sice otřepaná, nicméně velice pravdivá. Od narození dítěte, které přináší svým rodičům kromě radostí a starostí i slevu na dani, přes další soukromé a pracovní jednání, které má vliv na odvod daní, až po zasloužený odpočinek, kdy se daně od státu čerpají.

Český daňový systém vymezuje několik druhů daní, z nichž některé nás provázejí celým životem, jako například daň z příjmů, spotřební daň nebo daň z přidané hodnoty a jiné nás mohou v životě minout, jako například darovací daň nebo daň z převodu nemovitosti.

Daň z příjmů je rozdělena na daň z příjmů právnických osob a na daň z příjmů fyzických osob. Více sledovanou a diskutovanou je daň z příjmů fyzických osob vzhledem k tomu, že se týká poměrně velkého počtu lidí. Největší pozornost a diskuze se věnují tedy položkám, které daň snižují, případně slevám na dani, příjmům, které jsou od daně osvobozeny a na které se naopak daň vztahuje. Nedůležitější je ovšem daň správně vypočítat.

Stejně tak, jak se mění společnost, musí se měnit i zákony a s nimi i daňová politika. Vzhledem k tomu, že daně jsou rozhodujícím příjmem veřejných rozpočtů, je důležité, aby byl zajištěn dostatečný příjem daní a zároveň nastaveno takové daňové prostředí, které by co nejméně demotivovalo lidi od práce. Cílem novelizací by také mělo být zjednodušení zdanění, snížení administrativních nákladů jak pro správce daní, tak i pro daňové poplatníky.

V demokratické společnosti různé politické strany prosazují různou daňovou politiku. Každý z nás může svým hlasováním při volbách, kromě jiného, přispět i k tomu, kterým směrem vývoj daňové politiky v naší zemi půjde. Abychom se mohli rozhodnout, je potřeba se zamyslet a porovnat vývoj daní. 2. Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem práce je, zhodnotit na základě analýzy vliv rovné daně z příjmů na daňové zatížení fyzických osob s obdobím před reformou veřejných financí a na modelových příkladech vliv daně demonstrovat.

2.2 Metodika práce

Práce se bude skládat ze čtyř hlavních částí. V první části budou definovány a vysvětleny základní pojmy z oblasti daně z příjmu. Ve druhé části bude provedeno srovnání podmínek k výpočtu daní v jednotlivých obdobích. Ve třetí části bude provedeno srovnání výpočtu na modelových příkladech. Ve čtvrté části bude závěr vyplývající z uvedeného srovnání.

3. Literární rešerše

3.1 Daňový subjekt

Daňový subjekt je osoba povinná odvádět nebo platit daň. Daňové subjekty se člení na poplatníky a plátce daně (Štohl, 2008).

3.1.1 Poplatník

Podle zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmu je poplatníkem daně z příjmu fyzických osob každá fyzická osoba bez ohledu na věk či občanství, jejíž příjmy, majetek a úkony jsou přímo podrobeny dani. V praxi to znamená, že fyzická osoba je poplatníkem daně z příjmu fyzických osob, pokud má příjmy, které jsou předmětem daně.

Poplatníky daně z příjmu fyzických osob členíme na dvě skupiny.

- Poplatníci s neomezenou daňovou povinností (tzv. daňoví rezidenti). Jsou to poplatníci, kteří mají na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržují. Daňová povinnost se týká jejich příjmů v ČR a zároveň i příjmů ze zdrojů v zahraničí.
- Poplatníci s omezenou daňovou povinností (tzv. daňoví nerezidenti). Jsou ti poplatníci, kteří nespádají do první kategorie nebo ti, kteří se zdržují v ČR méně než 183 dnů.

Abyste nedocházelo k dvojímu zdaňování, státy spolu uzavírají dvoustranné dohody o zemezení dvojího zdanění.

3.1.2 Plátce

Plátcem daně se rozumí daňový subjekt, který pod vlastní majetkovou odpovědností odvádí správci daně daň vybranou od poplatníků nebo sraženou poplatníkům (Štohl, 2008). Tento pojem se používá u nepřímých daní a v systému sociálního a zdravotního pojištění. Příkladem může být zaměstnavatel, který vybírá, případně sráží zaměstnanci daň z jeho mzdy.

3.2 Předmět daně

Předmětem je objekt, který udává, z čeho se daň vybírá. Je to předmět nebo příjem, který je zdaňován. Tento objekt nemusí být vždy celý zdaněn jen daní z příjmu, i když se o příjem jedná. Může být zdaněn jinou daní, příkladem je dědictví zdaněné dědickou daní apod. Objekt může být také od daně osvobozen.

3.2.1 Příjmy osvobozené od daně

Příjmy osvobozené od daně jsou sice předmětem daně, ale z důvodu osvobození se nezdaňují (Štohl, 2008). Podmínky osvobození jsou rozdílné u podnikatele a nepodnikatele. Mezi nejpodstatnější kategorie příjmů osvobozených od daně patří:

- příjmy z prodeje rodinného domu nebo bytu (pokud v něm měl poplatník bydliště nejméně 2 roky před prodejem),
- příjmy z prodeje nemovitostí (garáž, chata, apod.) přesáhne-li doba mezi nabytím a prodejem 5 let,
- příjmy z prodeje movitých věcí kromě prodeje motorových vozidel, lodí a letadel. Příjem z prodeje motorových vozidel, lodí a letadel je zdaňován, pokud doba mezi nabytím a prodejem nepřesáhla 1 rok. Zdaňován je pouze rozdíl mezi pořizovací a prodejní cenou,
- nemocenská, mateřská, starobní a invalidní důchod,
- úroky z vkladů ze stavebního spoření,
- přijaté dotace na pořízení a zhodnocení DHM.

3.4 Základ daně

Příjmy fyzických osob mohou být velmi různorodé a svoji podstatou se velmi liší. Proto se příjmy rozdělují do 5 kategorií předmětu daně z příjmu. Tyto kategorie se nejprve posuzují samostatně a vytvářejí tak dílčí základy daně. Sečtením těchto dílčích základů daně vzniká celkový základ daně.

Jedná se o tyto kategorie příjmů:

- příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky,
- příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti,
- příjmy z kapitálového majetku,
- příjmy z pronájmu,
- ostatní příjmy - příležitostné příjmy, výhry v loteriích apod.

Tento základ se dále upravuje podle zákona č. 586/1992 Sb. ZDP.

3.5 Sazba daně

Sazba daně je algoritmus, sloužící k výpočtu daně z daňového základu, určitého daňového subjektu (Boněk, 2004). Je upravena v ZDP. U daně z příjmu se používají

relativní sazby daně, protože je potřeba vyjádřit určité procento z hodnotového základu daně.

3.5.1 Lineární sazba daně

Jedná se o sazbu daně, kde daň a základ daně jsou ve stejném poměru. Obvykle se stanovuje jako pevně určené procento ze základu daně a není závislé na velikosti základu daně. Při jejím použití je jednodušší výpočet daně (Vančurová, 2006).

Jak uvádí již Adam Smith ve svých daňových zákonech, tato sazba je pro výběr daní nejvhodnější. Zákon spravedlnosti totiž říká, že každý by měl přispívat úměrně výši svého důchodu (Kubátová, 2003). A toto samotný princip rovné daně umožňuje.

3.5.2 Progresivní sazba daně

Progresivní sazba daně je složitější na výpočet. Algoritmus výpočtu je nastaven tak, aby s rostoucím základem daně rostla i daň samotná. Většinou se používají stanovené intervaly základu daně a pro ně určené procentní sazby.

Tabulka č. 1 Sazby daně progresivního zdanění v roce 2007

Základ daně		Daň	Ze základu přesahujícího
od Kč	do Kč		
0	121.200	12%	
121.200	218.400	14.544 Kč + 19%	121.200 Kč
218.400	331.200	33.012 Kč + 25%	218.400 Kč
331.200	a více	61.212 Kč + 32%	331.200 Kč

Zdroj: Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů

4. Úprava základu daně

Způsob výpočtu základu daně, jeho upravení a výpočet daňové povinnosti v roce 2007 ukazuje tabulka č. 2 a v letech 2008 a 2009, kdy zůstal výpočet stejný, znázorňuje

tabulka č. 3. V roce 2008 a 2009 se významně na výpočtu daňové povinnosti podílela také sleva na dani a daňové zvýhodnění, proto i tyto položky jsou zde uvedeny.

Tabulka č. 2 Postup výpočtu daňového základu a daňové povinnosti pro rok 2007

Postup výpočtu <u>daňového základu</u> a <u>daňové povinnosti</u> pro rok 2007
Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky
- pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění
= dílčí daňový základ příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků
Příjmy dle § 7 a 9 ZDP
- výdaje prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení, pokud u nich není stanoveno jinak
Příjmy dle § 8 a 10 ZDP, pokud nejsou podrobeny zvláštní sazbě daně vybírané srážkou
- výdaje prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení, pokud nepřevyšují zdaňované příjmy
= <u>ZÁKLAD DANĚ z příjmů fyzických osob</u>
- nezdánitelné částky základu DANĚ
= upravený daňový základ
výpočet daně pomocí sazeb daňového pásma
= VYPOČTENÁ DAŇ dle daňového pásma
- slevy na daň pro rok 2007
- daňová zvýhodnění pro rok 2007
= <u>DAŇOVÁ POVINNOST</u> případně <u>DAŇOVÝ BONUS</u>

Zdroj: vlastní práce

Tabulka č. 3 Postup výpočtu daňového základu a daňové povinnosti pro rok 2008 a 2009

Postup výpočtu <u>daňového základu</u> a <u>daňové povinnosti</u> pro rok 2008 a 2009
Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky
+ sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem za zaměstnance
= dílčí daňový základ příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků
Příjmy dle § 7 a 9 ZDP
- výdaje prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení, pokud u nich není stanoveno jinak
Příjmy dle § 8 a 10 ZDP, pokud nejsou podrobeny zvláštní sazbě daně vybírané srážkou
- výdaje prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení, pokud nepřevyšují zdaňované příjmy
= základ DANĚ z příjmů FYZICKÝCH OSOB
- nezdanitelné částky základu DANĚ
= daňový základ
Výpočet daně (15 % ze základu daně)
- slevy na daň pro rok 2008, respektive pro rok 2009
- daňová zvýhodnění pro rok 2008, respektive pro rok 2009
= DAŇOVÁ POVINOST případně DAŇOVÝ BONUS

Zdroj: vlastní práce

4.1 Nezdánitelné části základu daně a odčitatelné položky v roce 2007

Tyto dvě položky se dohromady nazývají nestandardní odpočty. Upravuje se jimi základ daně. Fungují jako označení, jaké aktivity je vhodné podpořit. V případě nezdanitelných částí základu daně se jedná o tyto výdaje:

- dary na veřejně prospěšné účely,
- úroky z finančních produktů zajišťujících bytové potřeby,
- příspěvky na penzijní připojištění,
- pojistné na životní pojištění,
- příspěvky do odborových organizací,
- úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání,
a mezi odečitatelné položky patří:
 - daňová ztráta,
 - 30 % z výdaje na výuku učňů,
 - výdaje na projekty výzkumu a vývoje,
 - 50 % z částky na vypořádání majetkových vztahů zemědělských družstev.

4.2 Nezdánitelné části základu daně a odčitatelné položky v roce 2008

V roce 2008 jsou nestandardní odpočty stále v platnosti. Jelikož rok 2008 přinesl i změnu sazby daně, může být využití některých nestandardních odpočtů méně výhodné. Z odečitatelných položek byly odebrány výdaje na výuku učňů.

4.3 Nezdánitelné části základu daně a odčitatelné položky v roce 2009

V 2009 jsou nestandardní odpočty proti roku 2008 beze změny.

4.4 Slevy a daňová zvýhodnění

4.4.1 Slevy na dani v roce 2007

Fyzické osoby mohly snížit výši vypočtené daně uplatněním slevy na dani dle § 35, 35a nebo 35b ZDP za zdaňovací období tak, že tato daň se poplatníkovi v roce 2007 snížila o částku:

- 7.200 Kč na poplatníka,
- 4.200 Kč na manželku (manžela), jejíž (jehož) roční příjem nepřekročil částku 38.040 Kč
- 1.500 Kč pobírá-li částečný invalidní důchod,
- 3.000 Kč pobírá-li plný invalidní důchod,
- 9.600 Kč je-li držitelem průkazu ZTP/P,
- 2.400 Kč tzv. „na studenta“¹.

Slevy na dani lze uplatnit maximálně ve výši vypočítané daně z příjmů fyzické osoby.

4.5.2 Slevy na dani v roce 2008

V roce 2008 se zvýšily částky slev, což souvisí s rozšířením základu daně a změnou sazby daně (Vančurová, 2008). Slevy a jejich částky:

¹ Tzv. „na studenta“ označujeme poplatníka po dobu, po kterou se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem, a to až do dovršení věku 26 let nebo po dobu prezenční formy studia v doktorském studijním programu, který poskytuje vysokoškolské vzdělání až do dovršení věku 28 let (Zdroj: Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů).

- 24.840 Kč na poplatníka,
- 24.840 Kč na manželku (manžela), jejíž (jehož) roční příjem nepřekročil částku 38.040 Kč
- 2.520 Kč pobírá-li částečný invalidní důchod,
- 5.040 Kč pobírá-li plný invalidní důchod,
- 16.140 Kč je-li držitelem karty ZTP/P,
- 4.020 Kč tzv. „na studenta“ (viz výše).

Sleva na manželku či manžela se od roku 2008 zvýšila nejvíce. Jak uvádí Vančurová (Vančurová, 2008), je to zejména proto, že by její zvýšení mělo kompenzovat zrušení společného zdanění manželů, které po daňové reformě pozbylo smysl.

4.5.3 Slevy na dani v roce 2009

V roce 2009, i přes původně plánované snížení, slevy na dani zůstaly stejné. Jediná významná změna, je změna podmínek pro uplatnění slevy na manželku či manžela žijící s poplatníkem v domácnosti. Zde se původní hranice ročních příjmů z částky 38.040,- Kč zvýšila na částku 68.000,- Kč. Touto změnou vzroste počet lidí, kteří budou moci tuto slevu využít. Zároveň to podpoří snahu získat příjmy, aniž by celkově domácnost přišla o slevu na dani. Může se jednat například o ženy na mateřské dovolené nebo v domácnosti, které svou příležitostnou prací přišly o slevu na dani u svého manžela (Soukupová, 2008).

4.5.4 Daňové zvýhodnění v roce 2007

Jedná se o slevu na dani uplatněnou na dítě žijící v domácnosti s poplatníkem. Protože konstrukce slevy na dítě je složitější, říká se jí daňové zvýhodnění na dítě. Složitost je v jejím uplatnění. O slevu na dítě může být daň snížena až na nulu, nebo, je-li sleva vyšší než vypočtená daň, vzniká poplatníkovi nárok na tzv. daňový bonus, což poplatníka opravňuje požádat stát, aby mu rozdíl doplatil (Vančurová, 2008). V roce 2007 byla roční výše slevy na jedno dítě 6.000,- Kč.

4.5.5 Daňové zvýhodnění v roce 2008

V roce 2008 se, jako všechny ostatní slevy na dani, zvýšilo i daňové zvýhodnění na dítě na částku 10.680,- Kč ročně.

4.5.6 Daňové zvýhodnění v roce 2009

Podobně jako u ostatních slev na dani se v roce 2009 ani daňové zvýhodnění na dítě nezměnilo.

4.6 Společné zdanění manželů

Společné zdanění manželů přinesla novela ZDP k 1. 1. 2005, naposledy se dalo využít za zdaňovací období roku 2007.

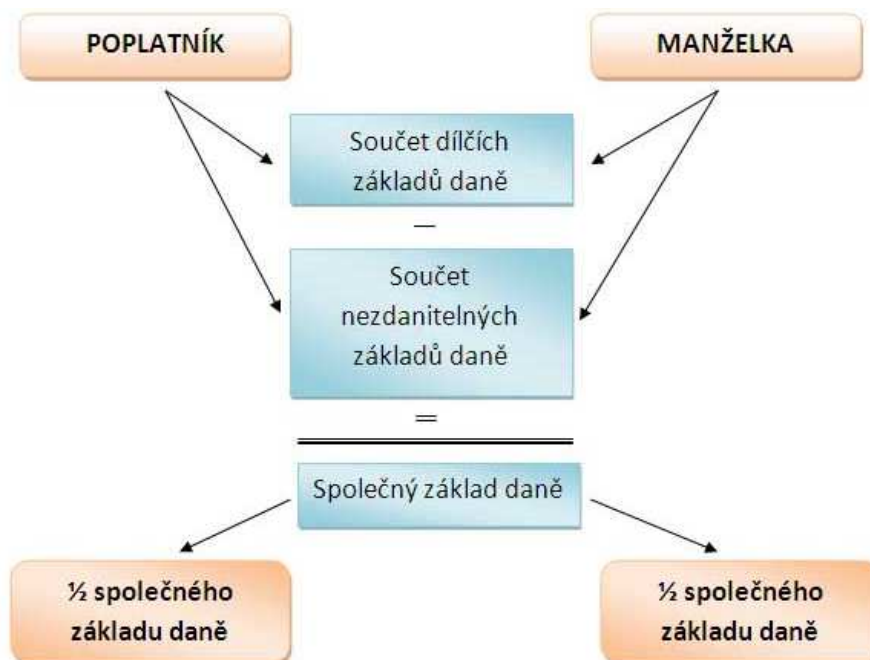
Manželům, kteří vyživují alespoň jedno dítě, bylo umožněno vypočítání daně ze společného základu daně. Význam spočívá ve sjednocení do jednoho daňového subjektu. Výsledná daň je pak obvykle nižší, než by byla při výpočtu za manžele zvlášť. Což v případech, kdy jeden z manželů má nízký příjem či je úplně bez příjmu, může být chápáno jako podpora rodin s dětmi proti progresivní dani. SZM nebylo podmínkou, nýbrž možností.

Spolu se zavedením lineárního zdanění od roku 2008 zanikl smysl SZM a proto bylo zrušeno.

4.6.1 Princip společného zdanění manželů

Zdanitelné příjmy v každé položce dílčích základů daně u obou manželů jsou sečteny a upraveny o nezdanitelné části za oba manžele. Vypočtený základ daně je následně rozdělen rovným dílem mezi oba manžele. Poté následují tzv. individuální úpravy již rozděleného společného základu daně. Ty jsou shodné s úpravami základu daně při nespolečném zdanění manželů.

Obrázek č. 1 Schéma společného zdanění manželů

Zdroj: vlastní práce

Ve výše uvedeném schématu je viditelný hlavní smysl SZM, který spočívá ve vzniklé daňové úspoře za předpokladu, mají-li manželé před uplatněním SZM rozdílný daňový základ daně v různých daňových pásmech.

4.7 Minimální základ daně

Jedna z alternativ určení základu daně, jiná než součtem dílčích základů, je stanovení minimálního základu daně. Tento způsob byl uplatňován od roku 2004 až po zdaňovací období roku 2007. Týkal se pouze poplatníků s příjmy z podnikání. Použit byl tehdy, když vypočtený základ daně byl nižší než minimální základ daně určený zákonem.

Pro zdaňovací období rok 2007 byla jeho výše stanovena zákonem na částku 120.800,- Kč. Od roku je 2008 zrušen.

4.8 Rovná daň z příjmu

Se změnou progresivního na lineární zdanění není spojen pouze přechod od čtyř daňových pásem na jednu sazbu daně, ale přišly i další úpravy systému zdanění příjmů fyzických osob.

Upravovalo se především proto, aby si výrazně nepohoršili poplatníci s nejnižšími příjmy. V tomto případě se jednalo o výrazné zvýšení slev na dani a daňového zvýhodnění. A upravovalo se také proto, aby se výrazně nesnížily příjmy státu. S tím souvisí vznik tzv. superhrubé mzdy, která zvyšuje základ daně o odvody na sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem. S rovnou daní také přišlo zrušení SZM, které ztratilo na významnosti a dále zrušení minimálního základu daně.

Konkrétní změny a jejich dopad na čistý příjem poplatníků jsou znázorněny na modelových příkladech a porovnány v diskuzi.

4.9 Paušální výdaje

Poplatník, který má výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmu nízké, může uplatnit tyto výdaje formou paušálních výdajů stanovených zákonem jako procentní část z příjmů. Výše je stanovena v ZDP § 7 odst. 9. V roce 2007 si poplatník může na výdaje ze živnosti uplatnit 50 % z příjmů, v roce 2008 také 50 % příjmů a v roce 2009 ve výši 60 % příjmů.

Poplatník uplatňující výdaje procentem z příjmů je povinen vést záznamy o příjmech a evidenci pohledávek souvisejících s podnikáním. Doporučuje se také uschování dokladů spojených s úhradou zdravotního a sociálního pojištění. Použití paušálních výdajů je umožněno, za podmínky vedení potřebné evidence, i plátcí DPH.

5. Porovnání daňového zatížení let 2007, 2008, 2009

V modelových příkladech jsou vypočteny základy daní, daňové povinnosti, čisté a hrubé příjmy. Pro úplnost a reálnost jsou vypočtená data vložena do daňových přiznání. Na příkladech je tedy znázorněna daňová reforma mezi lety 2007 a 2008, a pro větší vypovídající schopnost vypočtených dat byl přidán ještě rok 2009.

5.1 Modelový příklad 1

Zaměstnanec A má minimální mzdu, je ženatý a má jedno dítě. Manželka je na mateřské dovolené.

Minimální mzda je od roku 2007 do roku 2009 v nezměněné výši 8.000,- Kč.

Výpočet mzdy a odvodů zaměstnance A v roce 2007:

Zdravotní pojištění zaměstnance (4,5 %): $8.000 \times 0,045 = 360$

Zdravotní pojištění organizace (9 %): $8.000 \times 0,09 = 720$

Sociální pojištění zaměstnance (8 %): $8.000 \times 0,08 = 640$

Sociální pojištění organizace (26 %): $8.000 \times 0,26 = 2.080$

Základ daně pro výpočet zálohy: $8.000 - 360 - 720 = 7.000$

Záloha na daň – výše daně: $7.000 \times 0,12 = 840$

Záloha na daň po uplatnění slevy na zaměstnance: $840 - 600 = 240$

Záloha na daň po uplatnění slevy na dítě: $240 - 500 = 260$ (bonus na vyživované dítě)

Čistá mzda: $8.000 - 360 - 640 + 260 = 7.260$

Tabulka č. 4 Výpočet mzdy zaměstnance A v roce 2007

Mzda zaměstnance za jeden měsíc roku 2007			Celkem za rok 2007
název složky	částka	základ	
měsíční mzda	8 000,00 Kč	0,00 Kč	96 000,00 Kč
zdravotní pojištění zaměstnance	360,00 Kč	8 000,00 Kč	4 320,00 Kč
sociální pojištění zaměstnance	640,00 Kč	8 000,00 Kč	7 680,00 Kč
zdravotní pojištění organizace	720,00 Kč	8 000,00 Kč	8 640,00 Kč
sociální pojištění organizace	2 080,00 Kč	8 000,00 Kč	24 960,00 Kč
skutečně sražená záloha daně	0,00 Kč	7 000,00 Kč	0,00 Kč
uplatněná sleva (§ 35ba) na zaměstnance	600,00 Kč	600,00 Kč	7 200,00 Kč
sleva daně vyživované děti celkem	240,00 Kč	500,00 Kč	2 880,00 Kč
bonus na vyživované děti celkem	260,00 Kč	0,00 Kč	3 120,00 Kč
vyplatit	7 260,00 Kč	0,00 Kč	87 120,00 Kč

Zdroj: vlastní výpočet

Tabulka č. 5 Daňové přiznání 2007 (zaměstnanec A)

2. ODDÍL - Dílčí základ daně, základ daně, ztráta		
1. Výpočet dílčího zákl. daně z příjmů FO ze závislé činnosti a funkčních požitků § 6		
	poplatník	finanční úřad
31 Úhrn příjmů od všech zaměstnavatelů	96 000	
32 Úhrn pojistného	12 000	
34 Dílčí základ daně podle § 6	84 000	
2. Dílčí základy daně z příjmů FO podle § 6, § 7, § 8, § 9, § 10 zákona, zákl. daně, ztráta		
36 Dílčí základ daně § 6	84 000	
42 Základ daně	84 000	
45 Základ daně po odečtení ztráty	84 000	
3. ODDÍL - Nezdánitelné části základu daně, odčitatelné položky a daň celkem		
55 Základ daně snížený o nezdan.části daně a položky odčitatelné od zákl. daně	84 000	
56 Základ daně zaokrouhlený na sta dolů	84 000	
57 Daň podle § 16 odst. 1 zákona	10 080	
4. ODDÍL - Daň celkem, ztráta		
58 Daň podle § 16	10 080	
60 Daň celkem zaokrouhlená na celé Kč	10 080	
5. ODDÍL - Uplatnění slev na dani a daňového zvýhodnění		
Částka podle § 35ba odst. 1		
64 písm. a) zákona (na poplatníka)	7 200	
65a písm. b) zákona (na manželku)	4 200	
70 Úhrn slev na dani podle § 35 a § 35ba z.	11 400	
71 Daň po uplatnění slev	0	
Tab. Č. 2 ÚDAJE O DĚTECH ŽIJÍCÍCH V DOMÁCNOSTI		
Příjmení a jméno, rodné číslo	Počet měsíců	Počet měsíců ZTP
xxxx A	12	0
Celkem	12	0
72 Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	6 000	
75 Daňový bonus	6 000	
76 Úhrn vyplacených daňových bonusů	3 120	
77 Rozdíl na daňovém bonusu	2 880	
7. ODDÍL - Placení daně		
91 Zbývá doplatit (+), zapláceno více (-)	-2 880	

Zdroj: upravená verze daňového přiznání 2007

Čistý roční příjem $96.000 + 6.000 - 7.680 - 4.320 = \mathbf{90.000 \text{ Kč}}$.

Společné zdanění manželů nebyla povinnost, ale možnost. V případě A vyšel výpočet daní nastejno se společným zdaněním jako bez něj, tudíž nebylo potřeba ho využít.

Výpočet mzdy a odvodů zaměstnance A v roce 2008:

Zdravotní pojištění zaměstnance (4,5 %): $8.000 \times 0,045 = 360$

Zdravotní pojištění organizace (9 %): $8.000 \times 0,09 = 720$

Sociální pojištění zaměstnance (8 %): $8.000 \times 0,08 = 640$

Sociální pojištění organizace (26 %): $8.000 \times 0,26 = 2.080$

Základ daně pro výpočet zálohy: $8.000 + 720 + 2.080 = 10.800$

Záloha na daň – výše daně: $10.800 \times 0,15 = 1.620$

Záloha na daň po uplatnění slevy na zaměstnance: $1.620 - 2.070 = -450 = 0$

Záloha na daň po uplatnění slevy na dítě: daň je 0, proto celá sleva na dítě se uplatní jako bonus na vyživované dítě.

Čistá mzda: $8.000 - 360 - 640 + 890 = 7.890$

Tabulka č. 6 Výpočet mzdy zaměstnance A v roce 2008

Mzda zaměstnance za jeden měsíc roku 2008			Celkem za rok 2008
název složky	částka	základ	
měsíční mzda	8 000,00 Kč	0,00 Kč	96 000,00 Kč
zdravotní pojištění zaměstnance	360,00 Kč	8 000,00 Kč	4 320,00 Kč
sociální pojištění zaměstnance	640,00 Kč	8 000,00 Kč	7 680,00 Kč
zdravotní pojištění organizace	720,00 Kč	8 000,00 Kč	8 640,00 Kč
sociální pojištění organizace	2 080,00 Kč	8 000,00 Kč	24 960,00 Kč
skutečně sražená záloha daně	0,00 Kč	10 800,00 Kč	0,00 Kč
uplatněná sleva (§35ba) na zaměstnance	1 620,00 Kč	2 070,00 Kč	19 440,00 Kč
sleva daně vyživované děti celkem	0,00 Kč	890,00 Kč	0,00 Kč
bonus na vyživované děti celkem	890,00 Kč	0,00 Kč	10 680,00 Kč
vyplatit	7 890,00 Kč	0,00 Kč	94 680,00 Kč

Zdroj: vlastní výpočet

Tabulka č. 7 Daňové přiznání 2008 (zaměstnanec A)

2. ODDÍL - Dílčí základ daně, základ daně, ztráta		
1. Výpočet dílčího základu daně z příjmů FO ze závislé činnosti a funkčních požitků § 6		
	poplatník	finanční úřad
31 Úhrn příjmů od všech zaměstnavatelů	96 000	
32 Úhrn pojistného, které je povinen platit zaměstnavatel sám za sebe	33 600	
34 Dílčí základ daně podle § 6	129 000	
2. Dílčí základy daně z příjmů FO podle § 6, § 7, § 8, § 9, § 10 zákona, zákl.daně, ztráta		
36 Dílčí základ daně § 6	129 000	
42 Základ daně	129 000	
45 Základ daně po odečtení ztráty	129 000	
3. ODDÍL - Nezdánitelné části základu daně, odčitatelné položky a daň celkem		
55 Základ daně snížený o nezdan.části daně a položky odčitatelné od zákl. daně	129 000	
56 Základ daně zaokrouhlený na sta dolů	129 000	
57 Daň podle § 16 odst. 1 zákona	19 440	
4. ODDÍL - Daň celkem, ztráta		
58 Daň podle § 16	19 440	
60 Daň celkem zaokrouhlená na celé Kč	19 440	
5. ODDÍL - Uplatnění slev na dani a daňového zvýhodnění		
Částka podle § 35ba odst. 1		
64 písm. a) zákona (na poplatníka)	24 840	
65 a písm. b) zákona (na manželku)	24 840	
70 Úhrn slev na dani podle § 35 a § 35ba z.	49 680	
71 Daň po uplatnění slev	0	
Tab. Č. 2 ÚDAJE O DĚTECH ŽIJÍCÍCH V DOMÁCNOSTI		
Příjmení a jméno, rodné číslo	Počet měsíců	Počet měsíců ZTP
xxxx A	12	0
Celkem	12	0
72 Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	10 680	
75 Daňový bonus	10 680	
76 Úhrn vyplacených daňových bonusů	10 680	
77 Rozdíl na daňovém bonusu	0	
7. ODDÍL - Placení daně		
91 Zbývá doplatit (+), zapláceno více (-)	0	

Zdroj: upravená verze daňového přiznání 2008

Čistý roční příjem $96.000 + 10.680 - 7.680 - 4.320 = 94.680$ Kč.

Výpočet mzdy a odvodů zaměstnance A v roce 2009:

Zdravotní pojištění zaměstnance (4,5 %): $8.000 \times 0,045 = 360$

Zdravotní pojištění organizace (9 %): $8.000 \times 0,09 = 720$

Sociální pojištění zaměstnance (6,5 %): $8.000 \times 0,065 = 520$

Sociální pojištění organizace (25 %): $8.000 \times 0,25 = 2.000$

Základ daně pro výpočet zálohy: $8.000 + 720 + 2.000 = 10.720$

Záloha na daň – výše daně: $10.800 \times 0,15 = 1.620$

Záloha na daň po uplatnění slevy na zaměstnance: $1.620 - 2.070 = -450 = 0$

Záloha na daň po uplatnění slevy na dítě: daň je 0, proto celá sleva na dítě se uplatní jako bonus na vyživované dítě.

Čistá mzda: $8.000 - 360 - 520 + 890 = 8.010$

Tabulka č. 8 Výpočet mzdy zaměstnance A v roce 2009

Mzda zaměstnance za jeden měsíc roku 2009			Celkem za rok 2009
název složky	částka	základ	
měsíční mzda	8 000,00 Kč	0,00 Kč	96 000,00 Kč
zdravotní pojištění zaměstnance	360,00 Kč	8 000,00 Kč	4 320,00 Kč
sociální pojištění zaměstnance	520,00 Kč	8 000,00 Kč	6 240,00 Kč
zdravotní pojištění organizace	720,00 Kč	8 000,00 Kč	8 640,00 Kč
sociální pojištění organizace	2 000,00 Kč	8 000,00 Kč	24 000,00 Kč
skutečně sražená záloha daně	0,00 Kč	10 720,00 Kč	0,00 Kč
uplatněná sleva (§35ba) na zaměstnance	1 620,00 Kč	2 070,00 Kč	19 440,00 Kč
sleva daně vyživované děti celkem	0,00 Kč	890,00 Kč	0,00 Kč
bonus na vyživované děti celkem	890,00 Kč	0,00 Kč	10 680,00 Kč
vyplatit	8 010,00 Kč	0,00 Kč	96 120,00 Kč

Zdroj: vlastní výpočet

Tabulka č. 9 Daňové přiznání 2009 (zaměstnanec A)

2. ODDÍL - Dílčí základ daně, základ daně, ztráta		
1. Výpočet dílčího základu daně z příjmů FO ze závislé činnosti a funkčních požitků § 6		
	poplatník	finanční úřad
31 Úhrn příjmů od všech zaměstnavatelů	96 000	
32 Úhrn pojistného, které je povinen platit zaměstnavatel sám za sebe	32 640	
34 Dílčí základ daně podle § 6	128 640	
2. Dílčí základy daně z příjmů FO podle § 6, § 7, § 8, § 9, § 10 zákona, zákl. daně, ztráta		
36 Dílčí základ daně § 6	128 640	
42 Základ daně	128 640	
45 Základ daně po odečtení ztráty	128 640	
3. ODDÍL - Nezdánitelné části základu daně, odčitatelné položky a daň celkem		
55 Základ daně snížený o nezdan.části daně a položky odčitatelné od zákl. daně	128 640	
56 Základ daně zaokrouhlený na sta dolů	128 600	
57 Daň podle § 16 odst. 1 zákona	19 290	
4. ODDÍL - Daň celkem, ztráta		
58 Daň podle § 16	19 290	
60 Daň celkem zaokrouhlená na celé Kč	19 290	
5. ODDÍL - Uplatnění slev na dani a daňového zvýhodnění		
Částka podle § 35ba odst. 1		
64 písm. a) zákona (na poplatníka)	24 840	
65a písm. b) zákona (na manželku)	24 840	
70 Úhrn slev na dani podle § 35 a § 35ba z.	49 680	
71 Daň po uplatnění slev	0	
Tab. Č. 2 ÚDAJE O DĚTECH ŽIJÍCÍCH V DOMÁCNOSTI		
Příjmení a jméno, rodné číslo	Počet měsíců	Počet měsíců ZTP
xxxx A	12	0
Celkem	12	0
72 Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	10 680	
75 Daňový bonus	10 680	
76 Úhrn vyplacených daňových bonusů	10 680	
77 Rozdíl na daňovém bonusu	0	
7. ODDÍL - Placení daně		
91 Zbývá doplatit (+), zapláceno více (-)	0	

Zdroj: upravená verze daňového přiznání 2009

Čistý roční příjem $96.000 + 10.680 - 6.240 - 4.320 = \mathbf{96.120 \text{ Kč}}$.

5.2 Modelový příklad 2

Zaměstnanec B má průměrnou mzdu, je ženatý a má dvě děti. Manželka je zaměstnaná a má minimální mzdu. Zaměstnanec má dále penzijní spoření, životní pojištění a čtyřikrát ročně daruje bezplatně krev.

Průměrná mzda podle Českého statistického úřadu v roce 2007 byla 21.621,-Kč (Zdroj: ČSÚ).

Výpočet mzdy a odvodů zaměstnance B v roce 2007:

Zdravotní pojištění zaměstnance (4,5 %): $21.621 \times 0,045 = 973$

Zdravotní pojištění organizace (9 %): $21.621 \times 0,09 = 1.946$

Sociální pojištění zaměstnance (8 %): $21.621 \times 0,08 = 1.730$

Sociální pojištění organizace (26 %): $21.621 \times 0,26 = 5.621$

Základ daně pro výpočet zálohy: $21.621 - 973 - 1.730 = 18.918$

Záloha na daň – výše daně: $2.751 + (800 \times 25\%) = 2.751 + 200 = 2.951$

Záloha na daň po uplatnění slevy na zaměstnance: $2.951 - 600 = 2.351$

Záloha na daň po uplatnění slevy na děti: $2.351 - 1.000 = 1.351$

Čistá mzda: $21.621 - 973 - 1.730 - 1.351 = 17.567$

Tabulka č. 10 Výpočet mzdy zaměstnance B v roce 2007

Mzda zaměstnance za jeden měsíc roku 2007			Celkem za rok 2007
název složky	částka	základ	
měsíční mzda	21621,00Kč	0,00 Kč	259 452,00 Kč
zdravotní pojištění zaměstnance	973,00 Kč	21 621,00 Kč	11 676,00 Kč
sociální pojištění zaměstnance	1 730,00 Kč	21 621,00 Kč	20 760,00 Kč
zdravotní pojištění organizace	1 946,00 Kč	21 621,00 Kč	23 352,00 Kč
sociální pojištění organizace	5 621,00 Kč	21 621,00 Kč	67 452,00 Kč
skutečně sražená záloha daně	1 351 Kč	18 918,00 Kč	16 212,00 Kč
uplatněná sleva (§35ba) na zaměstnance	600,00 Kč	600,00 Kč	7 200,00 Kč
sleva daně vyživované děti celkem	1 000,00 Kč	1 000,00 Kč	12 000,00 Kč
bonus na vyživované děti celkem	0,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč
vyplatit	17 567,00 Kč	0,00 Kč	210 804,00 Kč

Zdroj: vlastní výpočet

Výpočet mzdy a odvodů manželky zaměstnance B v roce 2007:

Zdravotní pojištění zaměstnance (4,5 %): $8.000 \times 0,045 = 360$

Zdravotní pojištění organizace (9 %): $8.000 \times 0,09 = 720$

Sociální pojištění zaměstnance (8 %): $8.000 \times 0,08 = 640$

Sociální pojištění organizace (26 %): $8.000 \times 0,26 = 2.080$

Základ daně pro výpočet zálohy: $8.000 - 360 - 720 = 7.000$

Záloha na daň – výše daně: $7.000 \times 0,12 = 840$

Záloha na daň po uplatnění slevy na zaměstnance: $840 - 600 = 240$

Čistá mzda: $8.000 - 360 - 640 - 240 = 6.760$

Tabulka č. 11 Výpočet mzdy manželky zaměstnance B v roce 2007

Mzda zaměstnance za jeden měsíc roku 2007			Celkem za rok 2007
název složky	částka	základ	
měsíční mzda	8 000,00 Kč	0,0 Kč	96 000,00 Kč
zdravotní pojištění zaměstnance	360,00 Kč	8 000,00 Kč	4 320,00 Kč
sociální pojištění zaměstnance	640,00 Kč	8 000,00 Kč	7 680,00 Kč
zdravotní pojištění organizace	720,00 Kč	8 000,00 Kč	8 640,00 Kč
sociální pojištění organizace	2 080,00 Kč	8 000,00 Kč	24 960,00 Kč
skutečně sražená záloha daně	240,00 Kč	7 000,00 Kč	2 880,00 Kč
uplatněná sleva (§35ba) na zaměstnance	600,00 Kč	600,00 Kč	7 200,00 Kč
sleva daně vyživované děti celkem	0,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč
bonus na vyživované děti celkem	0,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč
vyplatit	6 760,00 Kč	0,00 Kč	81 120,00 Kč

Zdroj: vlastní výpočet

Tabulka č. 12 Daňové přiznání 2007 (zaměstnanec B)

2. ODDÍL - Dílčí základ daně, základ daně, ztráta		
1. Výpočet dílčího základu daně z příjmů FO ze závislé činnosti a funkčních požitků § 6		
	poplatník	finanční úřad
31 Úhrn příjmů od všech zaměstnavatelů	259 452	
32 Úhrn pojistného	32 436	
34 Dílčí základ daně podle § 6	227 016	
2. Dílčí základy daně z příjmů FO podle § 6, § 7, § 8, § 9, § 10 zákona, zákl. daně, ztráta		
36 Dílčí základ daně § 6	227 016	
42 Základ daně	227 016	
45 Základ daně po odečtení ztráty	227 016	
3. ODDÍL - Nezdanitelné části základu daně, odčitatelné položky a daň celkem		
46 § 15 odst. 1 zákona hodnota darů	8 000	
47 § 15 odst. 5 zákona penz. připojištění	6 000	
48 § 15 odst. 6 zákona životní pojištění	6 000	
54 Úhrn nezdane. částí zákl. daně	20 000	
55 Základ daně snížený o nezdane. částí daně a položky odčitatelné od zákl. daně	145 508	
56 Základ daně zaokrouhlený na sta dolů	145 500	
57 Daň podle § 16 odst. 1 zákona	19 161	
4. ODDÍL - Daň celkem, ztráta		
58 Daň podle § 16	19 161	
60 Daň celkem zaokrouhlená na celé Kč	19 161	
5. ODDÍL - Uplatnění slev na dani a daňového zvýhodnění		
Částka podle § 35ba odst. 1		
64 písm. a) zákona (na poplatníka)	7 200	
70 Úhrn slev na dani dle § 35 a § 35ba	7 200	
71 Daň po uplatnění slev	11 961	
Tab. Č. 2 ÚDAJE O DĚTECH ŽIJÍCÍCH V DOMÁCNOSTI		
Příjmení a jméno, rodné číslo	Počet měsíců	Počet měsíců ZTP
xxxx B1	12	0
xxxx B2	12	0
Celkem	24	0
72 Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	12 000	
73 Sleva na dani	11 961	
75 Daňový bonus	39	
76 Úhrn vyplacených daňových bonusů	0	
77 Rozdíl na daňovém bonusu	39	
7. ODDÍL - Placení daně		
84 Úhrn sražených záloh	16 212	
91 Zbývá doplatit (+), zapláceno více (-)	-16 251	

Zdroj: upravená verze daňového přiznání 2007

Čistý roční příjem rodiny $259.452 + 96.000 + 12.000 - 11.961 - 20.760 - 7.680 - 11.676 - 4.320 = 311.055$ Kč.

Tabulka č. 13 Příloha daňového přiznání 2007 – společné zdanění manželů

PŘÍLOHA č. 5 Výpočet společného základu daně manželů podle § 13a zákona				
1. Součet dílčích základů daně podle § 6 až § 10 zákona				
	poplatník	finanční úřad	manželka	finanční úřad
501 Dílčí zákl. daně podle § 6 zákona (ř. 36)	227 016		84 000	
506 Součet dílčích základů daně	227 016		84 000	
2. Společný základ daně manželů				
507 Společný základ manželů		311 016		
3. Nezdánitelné části základu daně manželů				
	poplatník	finanční úřad	manželka	finanční úřad
Částa podle § 15				
508 odst. 1 zákona hodnota darů	8 000		0	
510 odst. 5 zákona penz. připojištění	6 000		0	
511 odst. 6 zákona životní pojištění	6 000		0	
513 Úhrn nezdnan. částí zákl. daně	20 000		0	
4. Úhrn nezdánitelných částí zákl. daně podle § 15 zákona za oba manžele				
514 Úhrn		20 000		
5. Společný zákl. daně manželů snížený o nezdánitelné části základu daně				
515 Společný zákl. daně		291 016		
6. Polovina společného základu daně manželů				
516 Polovina společného zákl. daně		145 508		
520 Polovina společného zákl. daně		145 508		

Zdroj: Upravená verze daňového přiznání 2007

Tabulka č. 14 Daňové přiznání 2007 (manželka zaměstnance B)

2. ODDÍL - Dílčí základ daně, základ daně, ztráta		
1. Výpočet dílčího základu daně z příjmů FO ze závislé činnosti a funkčních požitků § 6		
	poplatník	finanční úřad
31 Úhrn příjmů od všech zaměstnavatelů	96 000	
32 Úhrn pojistného	12 000	
34 Dílčí základ daně podle § 6	84 000	
2. Dílčí základy daně z příjmů FO podle § 6, § 7, § 8, § 9, § 10 zákona, zákl. daně, ztráta		
36 Dílčí základ daně § 6	84 000	
42 Základ daně	84 000	
45 Základ daně po odečtení ztráty	84 000	
3. ODDÍL - Nezdánitelné části základu daně, odčitatelné položky a daň celkem		
55 Základ daně snížený o nezdan.části daně a položky odčitatelné od zákl. daně	145 508	
56 Základ daně zaokrouhlený na sta dolů	145 500	
57 Daň podle § 16 odst. 1 zákona	19 161	
4. ODDÍL - Daň celkem, ztráta		
58 Daň podle § 16	19 161	
60 Daň celkem zaokrouhlená na celé Kč	19 161	
5. ODDÍL - Uplatnění slev na dani a daňového zvýhodnění		
Částka podle § 35ba odst. 1		
64 písm. a) zákona (na poplatníka)	7 200	
70 Úhrn slev na dani dle § 35 a § 35ba	7 200	
71 Daň po uplatnění slev	11 961	
7. ODDÍL - Placení daně		
84 Úhrn sražených záloh	2 880	
91 Zbývá doplatit (+), zapláceno více (-)	9 081	

Zdroj: Upravená verze daňového přiznání 2007

V tomto případě se evidentně vyplatilo využít možnosti společného zdanění manželů, které vedlo ke snížení daňové povinnosti.

Výpočet mzdy a odvodů zaměstnance B v roce 2008:

Zdravotní pojištění zaměstnance (4,5 %): $21.621 \times 0,045 = 973$

Zdravotní pojištění organizace (9 %): $21.621 \times 0,09 = 1.946$

Sociální pojištění zaměstnance (8 %): $21.621 \times 0,08 = 1.730$

Sociální pojištění organizace (26 %): $21.621 \times 0,26 = 5.621$

Základ daně pro výpočet zálohy: $21.621 + 1.946 + 5.621 = 29.188$

Záloha na daň – výše daně: $29.200 \times 0,15 = 4.380$

Záloha na daň po uplatnění slevy na zaměstnance: $4.380 - 2.070 = 2.310$

Záloha na daň po uplatnění slevy na děti: $2.310 - 1.780 = 530$

Čistá mzda: $21.621 - 973 - 1.730 - 530 = 18.388$

Tabulka č. 15 Výpočet mzdy zaměstnance B v roce 2008

Mzda zaměstnance za jeden měsíc roku 2008			Celkem za rok 2008
název složky	částka	základ	
měsíční mzda	21 621,00 Kč	0,00 Kč	259 452,00 Kč
zdravotní pojištění zaměstnance	973,00 Kč	21 621,00 Kč	11 676,00 Kč
sociální pojištění zaměstnance	1 730,00 Kč	21 621,00 Kč	20 760,00 Kč
zdravotní pojištění organizace	1 946,00 Kč	21 621,00 Kč	23 352,00 Kč
sociální pojištění organizace	5 621,00 Kč	21 621,00 Kč	67 452,00 Kč
skutečně sražená záloha daně	530,00 Kč	29 188,00 Kč	6 360,00 Kč
uplatněná sleva (§35ba) na zaměstnance	2 070,00 Kč	2 070,00 Kč	24 840,00 Kč
sleva daně vyživované děti celkem	1 780,00 Kč	1 780,00 Kč	21 360,00 Kč
bonus na vyživované děti celkem	0,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč
vyplatit	18 388,00 Kč	0,00 Kč	220 656,00 Kč

Zdroj: vlastní výpočet

Tabulka č. 16 Daňové přiznání 2008 (zaměstnanec B)

2. ODDÍL - Dílčí základ daně, základ daně, ztráta		
1. Výpočet dílčího základu daně z příjmů FO ze závislé činnosti a funkčních požitků § 6		
	poplatník	finanční úřad
31 Úhrn příjmů od všech zaměstnavatelů	259 452	
32 Úhrn pojistného, které je povinen platit zaměstnavatel sám za sebe	90 804	
34 Dílčí základ daně podle § 6	350 256	
2. Dílčí základy daně z příjmů FO podle § 6, § 7, § 8, § 9, § 10 zákona, zákl. daně, ztráta		
36 Dílčí základ daně § 6	350 256	
42 Základ daně	350 256	
45 Základ daně po odečtení ztráty	350 256	
3. ODDÍL - Nezdanitelné části základu daně, odčitatelné položky a daň celkem		
46 § 15 odst. 1 zákona hodnota darů	8 000	
47 § 15 odst. 5 zákona penz. připojištění	6 000	
48 § 15 odst. 6 zákona životní pojištění	6 000	
54 Úhrn nezdan.části zákl. daně	20 000	
55 Základ daně snížený o nezdan.části daně a položky odčitatelné od zákl. daně	330 256	
56 Základ daně zaokrouhlený na sta dolů	330 200	
57 Daň podle § 16 odst. 1 zákona	49 530	
4. ODDÍL - Daň celkem, ztráta		
58 Daň podle § 16	49 530	
60 Daň celkem zaokrouhlená na celé Kč	49 530	
5. ODDÍL - Uplatnění slev na dani a daňového zvýhodnění		
Částka podle § 35ba odst. 1		
64 písm. a) zákona (na poplatníka)	24 840	
70 Úhrn slev na dani dle § 35 a § 35ba	24 840	
71 Daň po uplatnění slev	24 690	
Tab. Č. 2 ÚDAJE O DĚTECH ŽIJÍCÍCH V DOMÁCNOSTI		
Příjmení a jméno, rodné číslo	Počet měsíců	Počet měsíců ZTP
xxxx B1	12	0
xxxx B2	12	0
Celkem	24	0
72 Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	21 360	
73 Sleva na dani	21 360	
74 Daň po uplatnění slevy	3 330	
7. ODDÍL - Placení daně		
84 Úhrn sražených záloh	6 360	
91 Zbývá doplatit (+), zapláceno více (-)	-3 030	

Zdroj: Upravená verze daňového přiznání 2008

Výpočet mzdy a odvodů manželky zaměstnance B v roce 2008:

Zdravotní pojištění zaměstnance (4,5 %): $8.000 \times 0,045 = 360$

Zdravotní pojištění organizace (9 %): $8.000 \times 0,09 = 720$

Sociální pojištění zaměstnance (8 %): $8.000 \times 0,08 = 640$

Sociální pojištění organizace (26 %): $8.000 \times 0,26 = 2.080$

Základ daně pro výpočet zálohy: $8.000 + 720 + 2.080 = 10.800$

Záloha na daň – výše daně: $10.800 \times 0,15 = 1.620$

Záloha na daň po uplatnění slevy na zaměstnance: $1.620 - 2.070 = -450 = 0$

Čistá mzda: $8.000 - 360 - 640 = 7.000$

Tabulka č. 17 Výpočet mzdy manželky zaměstnance B v roce 2008

Mzda zaměstnance za jeden měsíc roku 2008			Celkem za rok 2008
název složky	částka	základ	
měsíční mzda	8 000,00 Kč	0,00 Kč	96 000,00 Kč
zdravotní pojištění zaměstnance	360,00 Kč	8 000,00 Kč	4 320,00 Kč
sociální pojištění zaměstnance	640,00 Kč	8 000,00 Kč	7 680,00 Kč
zdravotní pojištění organizace	720,00 Kč	8 000,00 Kč	8 640,00 Kč
sociální pojištění organizace	2 080,00 Kč	8 000,00 Kč	24 960,00 Kč
skutečně sražená záloha daně	0,00 Kč	10 800,00 Kč	0,00 Kč
uplatněná sleva (§35ba) na zaměstnance	1 620,00 Kč	2 070,00 Kč	19 440,00 Kč
sleva daně vyživované děti celkem	0,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč
bonus na vyživované děti celkem	0,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč
vyplatit	7 000,00 Kč	0,00 Kč	84 000,00 Kč

Zdroj: vlastní výpočet

Tabulka č. 18 Daňové přiznání 2008 (manželka zaměstnance B)

2. ODDÍL - Dílčí základ daně, základ daně, ztráta		
1. Výpočet dílčího základu daně z příjmů FO ze závislé činnosti a funkčních požitků § 6		
	poplatník	finanční úřad
31 Úhrn příjmů od všech zaměstnavatelů	96 000	
32 Úhrn pojistného, které je povinen platit zaměstnavatel sám za sebe	33 600	
34 Dílčí základ daně podle § 6	129 600	
2. Dílčí základy daně z příjmů FO podle § 6, § 7, § 8, § 9, § 10 zákona, zákl. daně, ztráta		
36 Dílčí základ daně § 6	129 600	
42 Základ daně	129 600	
45 Základ daně po odečtení ztráty	129 600	
3. ODDÍL - Nezdanitelné části základu daně, odčitatelné položky a daň celkem		
55 Základ daně snížený o nezdani.části daně a položky odčitatelné od zákl. daně	129 600	
56 Základ daně zaokrouhlený na sta dolů	129 600	
57 Daň podle § 16 odst. 1 zákona	19 440	
4. ODDÍL - Daň celkem, ztráta		
58 Daň podle § 16	19 440	
60 Daň celkem zaokrouhlená na celé Kč	19 440	
5. ODDÍL - Uplatnění slev na dani a daňového zvýhodnění		
Částka podle § 35ba odst. 1		
64 písm. a) zákona (na poplatníka)	24 840	
70 Úhrn slev na dani dle § 35 a § 35ba	24 840	
71 Daň po uplatnění slev	0	
7. ODDÍL - Placení daně		
84 Úhrn sražených záloh	0	
91 Zbývá doplatit (+), zapláceno více (-)	0	

Zdroj: upravená verze daňového přiznání 2008

Čistý roční příjem rodiny $259.452 + 96.000 - 3.330 - 0 - 20.760 - 7.680 - 11.676 - 4.320 = \mathbf{307.686 \text{ Kč}}$.

Výpočet mzdy a odvodů zaměstnance B v roce 2009:

Zdravotní pojištění zaměstnance (4,5 %): $21.621 \times 0,045 = 973$

Zdravotní pojištění organizace (9 %): $21.621 \times 0,09 = 1.946$

Sociální pojištění zaměstnance (6,5 %): $21.621 \times 0,065 = 1.406$

Sociální pojištění organizace (25 %): $21.621 \times 0,25 = 5.406$

Základ daně pro výpočet zálohy: $21.621 + 1.946 + 5.406 = 28.973$

Záloha na daň – výše daně: $29.000 \times 0,15 = 4.350$

Záloha na daň po uplatnění slevy na zaměstnance: $4.350 - 2.070 = 2.280$

Záloha na daň po uplatnění slevy na dítě: $2.280 - 1.780 = 500$

Čistá mzda: $21.621 - 973 - 1406 - 500 = 18.742$

Tabulka č. 19 Výpočet mzdy zaměstnance B v roce 2009

mzda zaměstnance za jeden měsíc roku 2009			celkem za rok 2009
název složky	částka	základ	
měsíční mzda	21 621,00 Kč	0,00 Kč	259 452,00 Kč
zdravotní pojištění zaměstnance	973,00 Kč	21 621,00 Kč	11 676,00 Kč
sociální pojištění zaměstnance	1 406,00 Kč	21 621,00 Kč	16 872,00 Kč
zdravotní pojištění organizace	1 946,00 Kč	21 621,00 Kč	23 352,00 Kč
sociální pojištění organizace	5 405,00 Kč	21 621,00 Kč	64 860,00 Kč
skutečně sražená záloha daně	500,00 Kč	28 973,00 Kč	6 000,00 Kč
uplatněná sleva (§35ba) na zaměstnance	2 070,00 Kč	2 070,00 Kč	24 840,00 Kč
sleva daně vyživované děti celkem	1 780,00 Kč	1 780,00 Kč	21 360,00 Kč
bonus na vyživované děti celkem	0,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč
vyplatit	18 742,00 Kč	0,00 Kč	224 904,00 Kč

Zdroj: vlastní výpočet

Tabulka č. 20 Daňové přiznání 2009 (zaměstnanec B)

2. ODDÍL - Dílčí základ daně, základ daně, ztráta		
1. Výpočet dílčího základu daně z příjmů FO ze závislé činnosti a funkčních požitků § 6		
	poplatník	finanční úřad
31 Úhrn příjmů od všech zaměstnavatelů	259 452	
32 Úhrn pojistného, které je povinen platit zaměstnavatel sám za sebe	88 212	
34 Dílčí základ daně podle § 6	347 664	
2. Dílčí základy daně z příjmů FO podle § 6, § 7, § 8, § 9, § 10 zákona, zákl. daně, ztráta		
36 Dílčí základ daně § 6	347 664	
42 Základ daně	347 664	
45 Základ daně po odečtení ztráty	347 664	
3. ODDÍL - Nezdavitelné části základu daně, odčitatelné položky a daň celkem		
46 § 15 odst. 1 zákona hodnota darů	8 000	
47 § 15 odst. 5 zákona penz. připojištění	6 000	
48 § 15 odst. 6 zákona životní pojištění	6 000	
54 Úhrn nezdavitelných částí zákl. daně	20 000	
55 Základ daně snížený o nezdavitelné části daně a položky odčitatelné od zákl. daně	327 664	
56 Základ daně zaokrouhlený na sta dolů	327 664	
57 Daň podle § 16 odst. 1 zákona	49 140	
4. ODDÍL - Daň celkem, ztráta		
58 Daň podle § 16	49 140	
60 Daň celkem zaokrouhlená na celé Kč	49 140	
5. ODDÍL - Uplatnění slev na dani a daňového zvýhodnění		
Částka podle § 35ba odst. 1		
64 písm. a) zákona (na poplatníka)	24 840	
70 Úhrn slev na dani dle § 35 a § 35ba	24 840	
71 Daň po uplatnění slev	24 300	
Tab. Č. 2 ÚDAJE O DĚTECH ŽIJÍCÍCH V DOMÁCNOSTI		
Příjmení a jméno Rodné číslo	Počet měsíců	Počet měsíců ZTP
xxxx B1	12	0
xxxx B2	12	0
Celkem	24	0
72 Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	21 360	
73 Sleva na dani	21 360	
74 Daň po uplatnění slevy	2 940	
7. ODDÍL - Placení daně		
84 Úhrn sražených záloh	6 000	
91 Zbývá doplatit (+), zapláceno více (-)	-3 060	

Zdroj: upravená verze daňového přiznání 2009

Výpočet mzdy a odvodů manželky zaměstnance B v roce 2009:

Zdravotní pojištění zaměstnance (4,5 %): $8.000 \times 0,045 = 360$

Zdravotní pojištění organizace (9 %): $8.000 \times 0,09 = 720$

Sociální pojištění zaměstnance (6,5 %): $8.000 \times 0,065 = 520$

Sociální pojištění organizace (25 %): $8.000 \times 0,25 = 2.000$

Základ daně pro výpočet zálohy: $8.000 + 720 + 2.000 = 10.720$

Záloha na daň – výše daně: $10.800 \times 0,15 = 1.620$

Záloha na daň po uplatnění slevy na zaměstnance: $1.620 - 2.070 = -450 = 0$

Čistá mzda: $8.000 - 360 - 520 = 7.120$

Tabulka č. 21 Výpočet mzdy manželky zaměstnance B v roce 2009

mzda zaměstnance za jeden měsíc roku 2009			celkem za rok 2009
název složky	částka	základ	
měsíční mzda	8 000,00 Kč	0,00 Kč	96 000,00 Kč
zdravotní pojištění zaměstnance	360,00 Kč	8 000,00 Kč	4 320,00 Kč
sociální pojištění zaměstnance	520,00 Kč	8 000,00 Kč	6 240,00 Kč
zdravotní pojištění organizace	720,00 Kč	8 000,00 Kč	8 640,00 Kč
sociální pojištění organizace	2 000,00 Kč	8 000,00 Kč	24 000,00 Kč
skutečně sražená záloha daně	0,00 Kč	10 720,00 Kč	0,00 Kč
uplatněná sleva (§35ba) na zaměstnance	1 620,00 Kč	2 070,00 Kč	19 440,00 Kč
sleva daně vyživované děti celkem	0,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč
bonus na vyživované děti celkem	0,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč
vyplatit	7 120,00 Kč	0,00 Kč	85 440,00 Kč

Zdroj: vlastní výpočet

Tabulka č. 22 Daňové přiznání 2009 (manželka zaměstnance 2009)

2. ODDÍL - Dílčí základ daně, základ daně, ztráta		
1. Výpočet dílčího základu daně z příjmů FO ze závislé činnosti a funkčních požitků § 6		
	poplatník	finanční úřad
31 Úhrn příjmů od všech zaměstnavatelů	96 000	
32 Úhrn pojistného, které je povinen platit zaměstnavatel sám za sebe	32 640	
34 Dílčí základ daně podle § 6	128 640	
2. Dílčí základy daně z příjmů FO podle § 6, § 7, § 8, § 9, § 10 zákona, zákl. daně, ztráta		
36 Dílčí základ daně § 6	128 640	
42 Základ daně	128 640	
45 Základ daně po odečtení ztráty	128 640	
3. ODDÍL - Nezdanitelné části základu daně, odčitatelné položky a daň celkem		
55 Základ daně snížený o nezdani.části daně a položky odčitatelné od zákl. daně	128 640	
56 Základ daně zaokrouhlený na sta dolů	128 600	
57 Daň podle § 16 odst. 1 zákona	19 290	
4. ODDÍL - Daň celkem, ztráta		
58 Daň podle § 16	19 290	
60 Daň celkem zaokrouhlená na celé Kč	19 290	
5. ODDÍL - Uplatnění slev na dani a daňového zvýhodnění		
Částka podle § 35ba odst. 1		
64 písm. a) zákona (na poplatníka)	24 840	
70 Úhrn slev na dani dle § 35 a § 35ba	24 840	
71 Daň po uplatnění slev	0	
7. ODDÍL - Placení daně		
84 Úhrn sražených záloh	0	
91 Zbývá doplatit (+), zapláceno více (-)	0	

Zdroj: upravená verze daňového přiznání 2009

Čistý roční příjem rodiny $259.452 + 96.000 - 2.940 - 0 - 16.872 - 6.240 - 11.676 - 4.320 = \mathbf{313.404 \text{ Kč}}$.

4.3. Modelový příklad 3

Podnikatel – fyzická osoba C bez zaměstnanců má příjmy ve výši 95.000,- Kč měsíčně, je svobodný a bez dětí. Pro lepší srovnání předpokládejme, že na základě smluv má příjmy po všechy tři sledované roky ve stejné výši.

Tabulka č. 23 Příloha daňové přiznání 2007 (podnikatel C)

PŘÍLOHA č. 1		
Uplatňuji výdaje procentem z příjmů	X	
	poplatník	finanční úřad
101 Příjmy podle § 7 zákona	1 140 000	
102 Výdaje související s příjmy podle § 7	570 000	
103 Pojistné	122 835	
104 Rozdíl mezi příjmy a výdaji	447 165	
113 Dílčí základ daně z příjmů podle § 7	447 165	
Sazba výdajů % z příjmů	Příjmy	Výdaje
50%	1 140 000	692 835

Zdroj: upravená verze daňového přiznání 2007

Tabulka č. 24 Výpočet pojistného 2007 (podnikatel C)

Výpočet sociálního pojištění:		Výpočet:
Příjmy:	1 140 000	
Výdaje:	692 835	
Příjmy po odpočtu výdajů:	447 165	
Počet měsíců OSVČ:	12	
Průměrný měsíční příjem:	37 264	(447165 : 12)
Vyměřovací základ vypočtený:	223 583	(447165 x 50%)
Pojistné:	66 181	(223583 x 29,6 %)
Výpočet zdravotního pojištění:		Výpočet:
Příjmy:	1 140 000	
Výdaje:	692 835	
Příjmy po odpočtu výdajů:	447 165	
Počet měsíců OSVČ:	12	
Vyměřovací základ vypočtený:	223 583	(570000 x 50%)
Pojistné:	30 184	(223583 x 13,5 %)

Zdroj: vlastní výpočet

Tabulka č. 25 Daňové přiznání 2007 (podnikatel C)

2. ODDÍL - Dílčí základ daně, základ daně, ztráta		
2. Dílčí základy daně z příjmů FO podle § 6, § 7, § 8, § 9, § 10 zákona, zákl. daně, ztráta		
37 Dílčí základ daně § 7	447 165	
41 Úhrn řádků 37-40	447 165	
42 Základ daně	447 165	
45 Základ daně po odečtení ztráty	447 165	
3. ODDÍL - Nezdánitelné části základu daně, odčitatelné položky a daň celkem		
55 Základ daně snížený o nezdan. části daně a položky odčitatelné od zákl. daně	447 165	
56 Základ daně zaokrouhlený na sta dolů	447 100	
57 Daň podle § 16 odst. 1 zákona	98 300	
4. ODDÍL - Daň celkem, ztráta		
58 Daň podle § 16	98 300	
60 Daň celkem zaokrouhlená na celé Kč	98 300	
5. ODDÍL - Uplatnění slev na dani a daňového zvýhodnění		
Částka podle § 35ba odst. 1		
64 písm. a) zákona (na poplatníka)	7 200	
70 Úhrn slev na daní podle § 35 a § 35ba z.	7 200	
71 Daň po uplatnění slev	91 100	
74 Daň po uplatnění slevy podle § 35c	91 100	
7. ODDÍL - Placení daně		
91 Zbývá doplatit (+), zapláceno více (-)	91 100	

Zdroj: upravená verze daňového přiznání 2007

Hrubý roční příjem po odpočtu daně, sociálního a zdravotního pojištění
 $1.140.000 - 91.000 - 66.181 - 30.184 = \mathbf{952.635 \text{ Kč}}$.

Poplatníkovi vznikla povinnost platit zálohy na daň z příjmů ve výši 40 % z poslední známé daňové povinnosti. V tomto případě se jedná o částku 36.500,- Kč splatnou v termínech 15. červen 2008 a 15. prosinec 2008.

V tomto případě byly uplatněny výdaje procentem z příjmů dle zákona.

Tabulka č. 26 Příloha daňového přiznání 2008 (podnikatel C)

PŘÍLOHA č. 1		
Uplatňuji výdaje procentem z příjmů	X	
	poplatník	finanční úřad
101 Příjmy podle § 7 zákona	1 140 000	
102 Výdaje související s příjmy podle § 7	570 000	
104 Rozdíl mezi příjmy a výdaji	570 000	
113 Dílčí základ daně z příjmů podle § 7	570 000	
Sazba výdajů % z příjmů	Příjmy	Výdaje
50%	1 140 000	570 000

Zdroj: upravená verze daňového přiznání 2008

Tabulka č. 27 Výpočet pojistného 2008 (podnikatel C)

Výpočet sociálního pojištění:		Výpočet:
Příjmy:	1 140 000	
Výdaje:	570 000	
Příjmy po odpočtu výdajů:	570 000	
Počet měsíců OSVČ:	12	
Průměrný měsíční příjem:	47 500	(570000 : 12)
Vyměřovací základ vypočtený:	285 000	(570000 x 50 %)
Pojistné:	84 360	(285000 x 29,6 %)
Výpočet zdravotního pojištění:		Výpočet:
Příjmy:	1 140 000	
Výdaje:	570 000	
Příjmy po odpočtu výdajů:	570 000	
Počet měsíců OSVČ:	12	
Vyměřovací základ vypočtený:	285 000	(570000 x 50 %)
Pojistné:	38 475	(285000 x 13,5 %)

Zdroj: vlastní výpočet

Tabulka č. 28 Daňové přiznání 2008 (podnikatel C)

2. ODDÍL - Dílčí základ daně, základ daně, ztráta		
2. Dílčí základy daně z příjmů FO podle § 6, § 7, § 8, § 9, § 10 zákona, zákl. daně, ztráta		
37 Dílčí základ daně § 7	570 000	
41 Úhrn řádků 37-40	570 000	
42 Základ daně	570 000	
45 Základ daně po odečtení ztráty	570 000	
3. ODDÍL - Nezdanitelné části základu daně, odčitatelné položky a daň celkem		
55 Základ daně snížený o nezdan.části daně a položky odčitatelné od zákl. daně	570 000	
56 Základ daně zaokrouhlený na sta dolů	570 000	
57 Daň podle § 16 odst. 1 zákona	58 500	
4. ODDÍL - Daň celkem, ztráta		
58 Daň podle § 16	85 500	
60 Daň celkem zaokrouhlená na celé Kč	85 500	
5. ODDÍL - Uplatnění slev na dani a daňového zvýhodnění		
Částka podle § 35ba odst. 1		
64 písm. a) zákona (na poplatníka)	24 840	
70 Úhrn slev na daní podle § 35 a § 35ba z.	24 840	
71 Daň po uplatnění slev	60 660	
74 Daň po uplatnění slevy podle § 35c	60 660	
7. ODDÍL - Placení daně		
84 Úhrn sražených záloh na daň z příjmů	73 000	
91 Zbývá doplatit (+), zapláceno více (-)	-12 340	

Zdroj: upravená verze daňového přiznání 2008

Hrubý roční příjem po odpočtu daně, sociálního a zdravotního pojištění
 $1.140.000 - 60.660 - 84.360 - 38.475 = \mathbf{956.505 \text{ Kč}}$.

Poplatníkovi vznikla povinnost platit zálohy na daň z příjmů ve výši 40 % z poslední známé daňové povinnosti. V tomto případě se jedná o částku 24.300,- Kč splatnou v termínech 15. červen 2009 a 15. prosinec 2009. Protože poplatník má méně než 6 zaměstnanců, mohl v roce 2009 uplatnit Rozhodnutí ministerstva financí čj. 43/20 650/2009-431 a nemusel platit zálohy na daň z příjmů.

V tomto případě byly uplatněny výdaje procentem z příjmů dle zákona.

Tabulka č. 29 Příloha daňové přiznání 2009 (podnikatel C)

PŘÍLOHA č. 1		
Uplatňuji výdaje procentem z příjmů		X
	poplatník	finanční úřad
101 Příjmy podle § 7 zákona	1 140 000	
102 Výdaje související s příjmy podle § 7	684 000	
104 Rozdíl mezi příjmy a výdaji	456 000	
113 Dílčí základ daně z příjmů podle § 7	456 000	
Sazba výdajů % z příjmů		
60%	Příjmy 1 140 000	Výdaje 684 000

Zdroj: upravená verze daňového přiznání 2009

Tabulka č. 30 Výpočet pojistného 2009 (podnikatel C)

Výpočet sociálního pojištění:		Výpočet:
Příjmy:	1 140 000	
Výdaje:	684 000	
Příjmy po odpočtu výdajů:	456 000	
Počet měsíců OSVČ:	12	
Průměrný měsíční příjem:	38 000	(456000 : 12)
Vyměřovací základ vypočtený:	228 000	(456000 x 50 %)
Pojistné:	66 576	(228000 x 29,2 %)
Výpočet zdravotního pojištění:		Výpočet:
Příjmy:	1 140 000	
Výdaje:	684 000	
Příjmy po odpočtu výdajů:	456 000	
Počet měsíců OSVČ:	12	
Vyměřovací základ vypočtený:	228 000	(456000 x 50 %)
Pojistné:	30 780	(228000 x 13,5 %)

Zdroj: vlatní výpočet

Tabulka č. 31 Daňové přiznání 2009 (podnikatel C)

2. ODDÍL - Dílčí základ daně, základ daně, ztráta		
2. Dílčí základy daně z příjmů FO podle § 6, § 7, § 8, § 9, § 10 zákona, zákl. daně, ztráta		
37 Dílčí základ daně § 7	456 000	
41 Úhrn řádků 37-40	456 000	
42 Základ daně	456 000	
45 Základ daně po odečtení ztráty	456 000	
3. ODDÍL - Nezdavitelné části základu daně, odčitatelné položky a daň celkem		
55 Základ daně snížený o nezdavitelné části daně a položky odčitatelné od zákl. daně	456 000	
56 Základ daně zaokrouhlený na sta dolů	456 000	
57 Daň podle § 16 odst. 1 zákona	68 400	
4. ODDÍL - Daň celkem, ztráta		
58 Daň podle § 16	68 400	
60 Daň celkem zaokrouhlená na celé Kč	68 400	
5. ODDÍL - Uplatnění slev na dani a daňového zvýhodnění		
Částka podle § 35ba odst. 1		
64 písm. a) zákona (na poplatníka)	24 840	
70 Úhrn slev na dani podle § 35 a § 35ba z.	24 840	
71 Daň po uplatnění slev	43 560	
74 Daň po uplatnění slevy podle § 35c	43 560	
7. ODDÍL - Placení daně		
84 Úhrn sražených záloh na daň z příjmů	0	
91 Zbývá doplatit (+), zapláceno více (-)	43 560	

Zdroj: upravená verze daňového přiznání 2009

Hrubý roční příjem po odpočtu daně, sociálního a zdravotního pojištění
 $1.140.000 - 43.560 - 66.576 - 30.780 = \mathbf{999.084 \text{ Kč}}$.

Poplatníkovi vznikla povinnost platit zálohy na daň z příjmů ve výši 40 % z poslední známé daňové povinnosti. V tomto případě se jedná o částku 17.500,- Kč splatnou v termínech 15. červen 2010 a 15. prosinec 2010.

V tomto případě byly uplatněny výdaje procentem z příjmů dle zákona.

6. Diskuze

V první části diskuze jsou porovnávány čisté příjmy všech poplatníků z modelových příkladů v jednotlivých letech. U modelového příkladu 2 používám čistý příjem celé rodiny, tedy manžela s manželkou. U modelového příkladu 3 se jedná o hrubý příjem po odpočtu daně, sociálního a zdravotního pojištění.

Tabulka č. 32 Příjmy poplatníků z modelových příkladů v jednotlivých letech

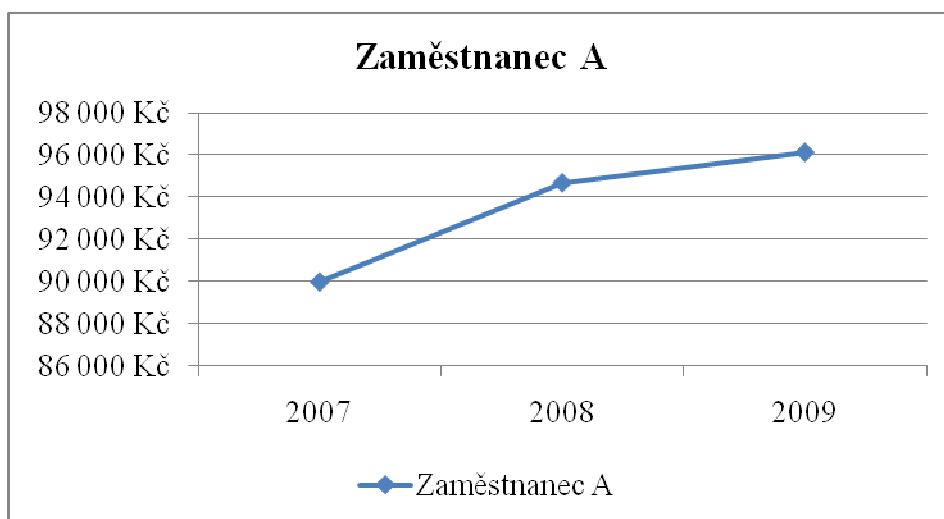
Poplatníci/Rok	2007	2008	2009
Zaměstnanec A	90.000 Kč	94.680 Kč	96.120 Kč
Zaměstnanec B + manželka	311.055 Kč	307.686 Kč	313.404 Kč
Podnikatel C	952.635 Kč	956.505 Kč	999.084 Kč

Zdroj:vlastní výpočet

U modelového příkladu 1 výsledná čísla ukazují každoroční navyšování čistého ročního příjmu. Vzhledem k tomu, že se jednalo o poplatníka s minimální mzdou 8.000 Kč po celé porovnávané období, dala se předpokládat vyšší daň v letech 2008 a 2009 než v roce 2007, protože sazba daně se také zvýšila z původních 12,5 % na 15 % a to se i zvýšil základ daně, ze kterého se sazbou daň vypočítá. Vypočtená daň se zvýšila, jak je vidět ve vyplněném daňovém přiznání. Jelikož spolu se zavedením rovné daně byla zavedena i opatření zajišťující jistou progresi ve zdaňování příjmů (slevy na dani, daňová zvýhodnění), byl konečný čistý příjem vyšší v roce 2008 a ještě vyšší v roce 2009. V těchto letech byl stejně jako v roce 2007 vyplácen daňový bonus, jenže výraznější, díky zvýšení daňové slevy na děti.

Následující graf tedy ukazuje navyšování čistého příjmu díky zvýšenému daňovému bonusu.

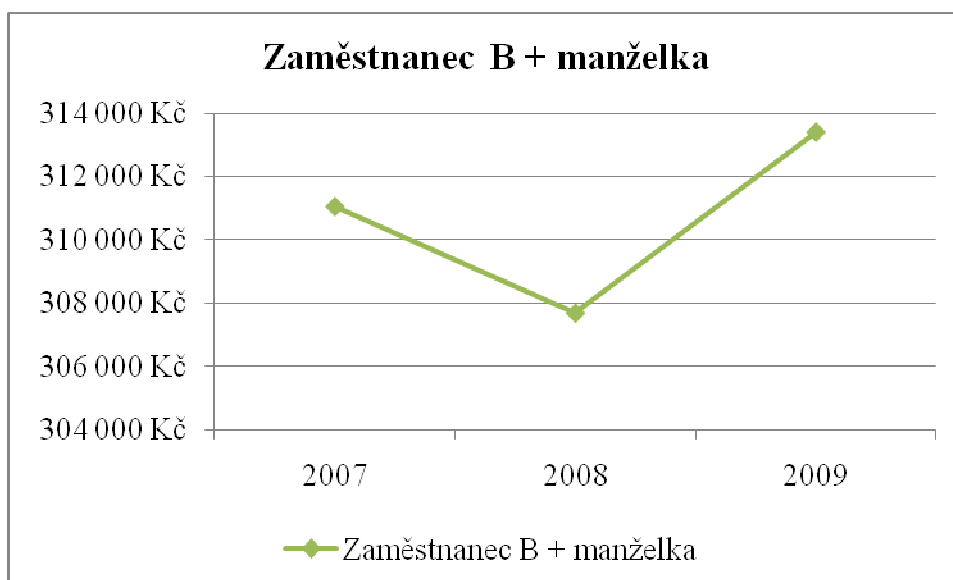
Graf č. 1 Čisté příjmy poplatníka z modelového příkladu 1

Zdroj: vlastní práce

V modelovém příkladu č. 2 je situace zajímavější. Ukazuje nám, jak při využití SZM formou daňové optimalizace můžeme ovlivnit čistý příjem. Dále nám ukazuje, jak změna sazby sociálního pojištění mění čistý příjem rodiny.

Graf č. 2 Čisté příjmy rodiny z modelového příkladu 2

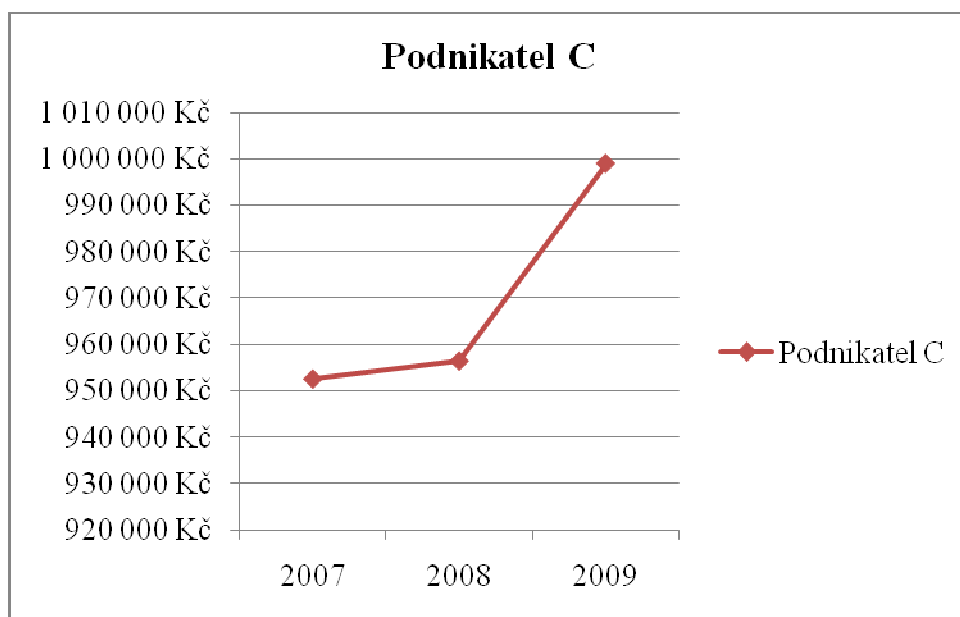
Zdroj: vlastní práce

Jak vyplývá z grafu č. 2, čisté příjmy v roce 2007 byly vyšší než v roce 2008 a to především z důvodu zdanění obou manželů společně, tedy SZM. Je tady vidět podpora

rodin, která měla při progresivním zdanění velký význam. S rokem 2009 přišla změna sazeb sociálního pojištění. Týkala se jak sociálních odvodů zaměstnavatelem, kdy se snížila z 26 % na 25 %, tak i pojistného placeného zaměstnancem snížené z 8 % na 6,5%. Graf č. 2 nám ukazuje, jak toto snížení sazeb navýšilo roční čisté příjmy rodiny.

V modelovém příkladu 3 bylo počítáno s OSVČ. Příjmy uvedené v tabulce a vyjádřené grafem č. 3 jsou myšleny jako hrubé roční příjmy po odpočtu daně, sociálního a zdravotního pojištění.

Graf č. 3 Čisté příjmy podnikatele z modelového příkladu 3

Zdroj: vlastní práce

I u OSVČ se měnila výše sociálního i zdravotního pojištění. Důvodem nízkých sociálních a zdravotních odvodů v roce 2007 bylo, že právě toto pojistné se stalo uznatelným nákladem. To znamenalo snížení položky *příjmy po odpočtu výdajů*, a tím se snížil základ pro počítání pojistného i základ daně. Nízké slevy na dani a progresivní zdanění ovšem udělalo své a příjmy oproti následujícímu období byly nejnížší.

V roce 2008 bylo tedy na základě zrušení pojistného jako daňově uznatelného nákladu vyšší celkové roční pojistné, ale 15 % sazba daně a výraznější slevy na dani zapříčinily vyšší hrubý příjem.

Rok 2009 ještě více vylepšil hrubé příjmy z roku 2008 díky zvednutí paušálních výdajů z dosavadních 50 % na 60 %. Toto opatření významně zvedlo výhodnost použití paušálních výdajů, hlavně díky snížení základů pro výpočet pojistného a také pro stanovení základu daně. V modelovém příkladu se snížily celkové odvody státu o významných 42.579 Kč, tedy o přibližně 4 % oproti roku 2008.

Tabulka č. 33 Procentní vyjádření čistých příjmů z modelových příkladů

Poplatník/Rok	2007	2008	2009
Zaměstnanec A	100 %	↑ 105,20 %	↑ 106,80 %
Zaměstnanec B + manželka	100 %	↓ 98,91 %	↑ 100,75 %
Podnikatel C	100 %	↑ 100,40 %	↑ 104,87 %

Zdroj: vlastní výpočet

Modelové příklady ukazují, jak se měnily příjmy v čase. Nejednalo se o velké skokové změny, ale spíše o malé změny v intervalu od 0,5 % až 5 %. A to většinou směrem nahoru. Zajímavé jsou výsledky u minimální mzdy, protože lidé s nízkými příjmy byli nejvíce strašeni odpůrci rovné daně. Nakonec jsou to právě oni, kteří díky určité progresi ve výpočtu daně nejvíce procentuálně vydělali na daňové reformě, jak znázorňuje tabulka č. 33.

7. Závěr

Smyslem práce bylo prozkoumat a zhodnotit zavedení tzv. rovné daně, a s tím spojené změny v daňovém systému a změny následující, týkající se daně z příjmů fyzických osob v České republice. Spolehlivou možností jak zhodnotit tento pojem je vypočítat, porovnat a vyhodnotit konkrétní dopady na poplatníky.

V kapitole 3. a 4. bylo zmapováno, jak se jednotlivé podmínky v každém roce měnily a vyvíjely, neboť daňová povinnost poplatníka nesouvisí pouze se sazbou daně, ale i s principem výpočtu základu daně i se způsobem stanovení daně samotné.

Na základě prozkoumání legislativy související s daní z příjmu FO v jednotlivých letech byly na třech modelových příkladech znázorněny dopady především na čisté příjmy poplatníků. A již zde je vidět, jak výrazně dokáže systém výpočtu daně ovlivnit daňovou povinnost bez ohledu na to, zda se zdaňuje lineárně či progresivně.

Při samotném porovnávání příjmů poplatníků z modelových příkladů je již přesně vidět, jaká příčina ve formě daňové úpravy určuje směr křivky vyjadřující výši čistého příjmu v čase. Před zavedením tzv. rovné daně předpovídali odpůrci negativní dopad na poplatníky s nejnižšími příjmy. Jenže právě tito poplatníci vydělali na úpravách s rovnou daní nejvíce. Je tedy vhodné uvést, že rovná daň, tak jak byla zavedena, nedokáže zdanit příjmy lineárně. Výsledkem je progresse, která se z daňové sazby z roku 2007 převedla do formy vyšších slev na dani a vyššího daňového zvýhodnění. Toto zjištění podporují také výsledky příkladů v roce 2008 ukazující na zhoršení stavu pouze u rodiny se dvěma dětmi, kde manželka měla minimální mzdu. V tomto případě ale hrála velkou roli daňová optimalizace ve formě SZM v roce předchozím. Dalšími změnami v roce 2009 byl i tento negativní vývoj obrácen v kladný. Názorným příkladem, že výše čistého příjmu nezávisí pouze na systému zdaňování, je modelový příklad 3. Významný podíl na zvýšení čistého příjmu měly výdajové paušály.

Rovná daň je geniální myšlenka. Nevylučuje se se spravedlností, ani s žádným jiným daňovým ideálem. Je motivující více než progresivní daň. Podporuje ekonomický růst, který v konečné fázi prospěje i jejím odpůrcům. I proto je škoda její nevydařené aplikace v České republice, kde se jen přelévala progresse v odvodech státu. Poplatníci jistě ocení přínosy plynoucí z rovné daně, neboť v mnoha případech vede ke zvýšení čistých příjmů.

Seznam literatury

ŠTOHL, Pavel. *Daně a daňová evidence: Praktický průvodce*. Vyd. 1. Znojmo: Soukromá vysoká škola ekonomická Znojmo, 2008. 198 s. ISBN 978-80-903914-4-4.

BONĚK, Václav. SAZBA DANĚ. Daňový poradce [online]. 2004, 1, [cit. 2010-02-27]. Dostupný z WWW:

<http://www.sagit.cz/pages/lexikonheslatxt.asp?cd=74&typ=r&levelid=da_417.htm>.

VANČUROVÁ, Alena; LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňový systém 2008 : aneb učebnice daňového práva*. Deváté aktualizované vydání. Praha: VOX, 2008. 319 s. ISBN 978-80-86324-72-2.

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 4. Praha: ASPI, 2006. 280 s. ISBN 80-7357-205-2.

AMBROŽ, Jan. *Společné zdanění manželů*. Praha: Vladimír Vyskočil - KORŠACH, 2007. 91 s. ISBN 978-80-86296-13-5.

MACHÁČEK, Ivan. *Fyzické osoby a daň z příjmů: 176 otázek & odpovědí z praxe*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008. 205 s. ISBN 978-80-7357-360-7.

DUŠEK, Jiří. *Daně z příjmů 2009 : přehledy, daňové a účetní tabulky*. 4. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 196 s. ISBN 978-80-247-3021-9.

VYHÝBAL, Václav. *Zdaňování příjmů fyzických osob 2009: praktický průvodce*. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 224 s. ISBN 978-80-247-2998-5.

ZÁKONY 1/2009: sborník úplných znění zákonů daňových, účetních a souvisejících k 1. 1. 2009. 1. Český Těšín: PORADCE, 2009. 576 s. ISSN 1802-8268.

ZÁKONY 1/2008: sborník úplných znění zákonů daňových, účetních a souvisejících k 1. 1. 2008. 1. Český Těšín: PORADCE, 2008. 752 s. ISBN 978-80-7365-297-5.

PORADCE 2007/7: daně z příjmů zákon po novele s komentářem k 1. 1. 2007. 1. Český Těšín: PORADCE, 2007. 304 s. ISBN 978-80-7365-248-7.

KOHOUT, Pavel, et al. *Rovná daň: Diskuze a polemiky.* 1. Praha: CEP, 2002. 87 s. ISBN 80-86547-10-8.

SEDLÁČEK, Jaroslav. *Daňová evidence podnikatelů 2007.* 4. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. 125 s. ISBN 978-80-247-1909-2.

SOUKUPOVÁ, Klára. Daně v roce 2009 klesnou jen nepatrně, nepolepšíme si. *Podnikatel* [online]. 30. 10. 2008, 1, [cit. 2010-02-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.podnikatel.cz/clanky/zdaneni-prijmu-v-roce-2009/>>.

GOLA, Petr. Paušály jsou výhodné, pro rok 2009 obzvlášť. *Finexpert* [online]. 11. 2. 2010, č. 1, [cit. 2010-03-09]. Dostupný z WWW: <<http://www.finexpert.cz/Rubriky/Pausaly-jsou-vyhodne-pro-rok-2009-obzvlast/sc-17-a-25664/default.aspx>>.

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 Sazby daně progresivního zdanění v roce 2007

Tabulka č. 2 Postup výpočtu daňového základu a daňové povinnosti pro rok 2007

Tabulka č. 3 Postup výpočtu daňového základu a daňové povinnosti pro rok 2008 a 2009

Tabulka č. 4 Výpočet mzdy zaměstnance A v roce 2007

Tabulka č. 5 Daňové přiznání 2007 (zaměstnanec A)

Tabulka č. 6 Výpočet mzdy zaměstnance A v roce 2008

Tabulka č. 7 Daňové přiznání 2008 (zaměstnanec A)

Tabulka č. 8 Výpočet mzdy zaměstnance A v roce 2009

Tabulka č. 9 Daňové přiznání 2009 (zaměstnanec A)

Tabulka č. 10 Výpočet mzdy zaměstnance B v roce 2007

Tabulka č. 11 Výpočet mzdy manželky zaměstnance B v roce 2007

Tabulka č. 12 Daňové přiznání 2007 (zaměstnanec B)

Tabulka č. 13 Příloha daňového přiznání 2007 – společné zdanění manželů

Tabulka č. 14 Daňové přiznání 2007 (manželka zaměstnance B)

Tabulka č. 15 Výpočet mzdy zaměstnance B v roce 2008

Tabulka č. 16 Daňové přiznání 2008 (zaměstnanec B)

Tabulka č. 17 Výpočet mzdy manželky zaměstnance B v roce 2008

Tabulka č. 18 Daňové přiznání 2008 (manželka zaměstnance B)

Tabulka č. 19 Výpočet mzdy zaměstnance B v roce 2009

Tabulka č. 20 Daňové přiznání 2009 (zaměstnanec B)

Tabulka č. 21 Výpočet mzdy manželky zaměstnance B v roce 2009

Tabulka č. 22 Daňové přiznání 2009 (manželka zaměstnance 2009)

Tabulka č. 23 Příloha daňové přiznání 2007 (podnikatel C)

Tabulka č. 24 Výpočet pojistného 2007 (podnikatel C)

Tabulka č. 25 Daňové přiznání 2007 (podnikatel C)

Tabulka č. 26 Příloha daňového přiznání 2008 (podnikatel C)

Tabulka č. 27 Výpočet pojistného 2008 (podnikatel C)

Tabulka č. 28 Daňové přiznání 2008 (podnikatel C)

Tabulka č. 29 Příloha daňové přiznání 2009 (podnikatel C)

Tabulka č. 30 Výpočet pojistného 2009 (podnikatel C)

Tabulka č. 31 Daňové přiznání 2009 (podnikatel C)

Seznam grafů

Graf č. 1 Čisté příjmy poplatníka z modelového příkladu 1

Graf č. 2 Čisté příjmy rodiny z modelového příkladu 2

Graf č. 3 Čisté příjmy podnikatele z modelového příkladu 3

Seznam obrázků

Obrázek č. 1 Schéma společného zdanění manželů

Seznam zkratk

DHM	dlouhodobý hmotný majetek
ZDP	zákon o daních z příjmů
SZM	společné zdanění manželů
DPH	daň z přidané hodnoty
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
FO	fyzická osoba